

Möte om renovering av Ängskärs djuphamn 2018-03-14

Närvarande:

Jonas Nyberg, ordförande samhällsbyggnadsutskottet Tierps kommun
 Petra Kessler, näringslivsenheten Tierps kommun
 Lena Wänkkö, näringslivsenheten Tierps kommun
 Taija Lindfors, samhällsbyggnadsenheten Tierps kommun
 Thomas Kihlström, samhällsbyggnadsenheten Tierps kommun
 Roine Henriksson, Ängskärsskatens Fiskehamnsförening
 Björn Eriksson, ordförande Ängskärsskatens Fiskehamnsförening
 Björn-Gunnar Lagström, VD Upplandsstiftelsen
 Björn Geijer, ordförande Argos båtklubb

Bakgrund till mötet

Petra blev under våren 2017 utsedd av kommunen att undersöka finansieringsmöjligheter för Ängskär. Med hjälp av regionen och deras nya länstransportplan som de håller på att ta fram försöker de tillsammans få in att kusten och farlederna ska ses som infrastruktur. Den nya länstransportplanen (LTP) förväntas vara klar under sommaren 2018. Det kommer finnas 12 miljoner de kommande 10 åren som är avsedd till den här typen av projekt. För att ha en bättre chans att kunna söka pengar från LTP kommer en större kuststräcka behandlas, inte bara Ängskär. Tierps kommun, Älvkarleby kommun och Östhammar kommun kommer gemensamt söka pengar för att rusta noder som baseras på underlag som tagits fram i KOMPIS-projektet. Projektet kallas Roslagsstråket kustrensa och varje kommun prioriterar sina tre viktigaste noder. För att kunna gå vidare behöver Tierps kommun ta fram en finansieringsplan, därför bjöds deltagarna in till detta möte.

De olika aktörernas intressen i Ängskärs djuphamn

Argos båtklubb, Ängskärsskatens Fiskehamnsförening – Deras intressen i hamnen är utifrån båtklubbarnas intresse, Ängskär är en mycket viktig hamn för att få ihop en farbar kuststräcka. Turisterna ökar för varje år och de kommer både med båt samt även från land. Ängskär är Tierps kommun enda djuphamn med 60-tal fasta platser, 20-tal gästplatser (dock inte egen boj men det går att låna en fast plats om det är ledigt). Kostnad för en gästplats är 140 kr/natt, segelbåtarna minskar men husbilarna ökar. Drivarna av kolhuset handhar båtplatser och utlån av lediga fasta platser.

Upplandsstiftelsen – förvärvade området på 70-talet i syfte att främja friluftsliv och naturvård.

Upplandsstiftelsens intresse i piren är att det ska finnas båtplatser, har egentligen inte behov av någon stor hamn för egen del men kan vara en delfinansiär i ett större sammanhang.

Tierps kommun – Kommunen ser hamnen som viktig för kustutvecklingen, besöksnäringen och näringslivsutvecklingen.

Diskussioner under mötet

Det var en diskussion kring säkerhetsaspekten, utrymning av Gräsö vid Kärnkraftsolycka. Björn-Gunnar säger att staten menar att Ängskär inte ska behövas, att det ska räcka med färjorna. Deltagarna är dock tveksamma till detta och anser att Ängskär alltså är viktigt för utrymning. Det har påtalats brister i utrymningsplanen, det kan finnas anledning att ställa en fråga när vi har ett färdigt kostnadsförslag. Sjöräddningen, kustbevakningen m.fl. säger att hamnen är viktig men vill inte ta kostnaden. För att Regionen skall vara med och betala kräver de att flera parter medfinansierar. Under mötet går Petra igenom de olika scenarierna som lyfts fram i "Förstudie Ängskärs djuphamn" och diskussionen hur vi ska gå vidare utgick från dem.

Om ingenting görs med piren och den rasar, vem har ansvaret då. Markägare? Hamnförening? Upplandsstiftelsen säger att de kommer att vidta nödvändiga åtgärder om piren kommer rasa, det vill säga "sanera" området så det inte blir farligt för allmänheten.

Upplandsmuseet vill ha stenkistan kvar, den är i dåligt skick och kalvar ur sten så den liknar mest en stenhög. Det var också en diskussion om materialet trä under vattenytan. Brygg och bygg som har lämnat in en offert kring renovering av piren har uttryckt att man inte behöver byta ut träet under vattenytan eftersom det kan hålla i många hundra år. Och rörs inte den ursprungliga timmerbotten behöver ingen arkeologisk utgrävning göras. Kostnadsförslaget från Brygg och bygg är på knappt fem miljoner kronor och inkluderar rivning av befintlig pir, destruering av ledningsstolpar och uppförande av 4 stenkistor och betongdäck.

Det andra kostnadsförslaget som finns är från GeoStatik och finns med som bilaga 5 i förstudien. Det förslaget är på ca 6 miljoner kronor och då använder de sig av en metod att borra och påla en ny konstruktion av stål. I det förslaget ingår inte destruering, projektering för anbudsförfrågan eller byggherrekostnader.

Deltagarna kom fram till att bygga kulturhistoriskt korrekt med trä behöver inte vara negativt ur någon aspekt. För besöksnäring positivt, lättare att reparera delar. Båtklubbarna berättar under diskussionerna att minusdioden vid Fågelsundet ger problem också vid Ängskär. Kolhusets vattenpump måste bytas ut vartannat år och de skickar alla räkningar till kraftbolaget. På grund av detta är antagligen en metallkonstruktion inte det bästa alternativet.

Det går att ansöka om kulturmiljömedel hos länsstyrelsens – max 800 tkr och det går att få upp till 90% av utgifterna i stöd. Petra undersöker om det går att söka dessa pengar till Ängskär och vilka krav som i så fall ställs på konstruktion.

Farleden förbi Ängskär var tidigare en officiell farled men sjöfartsverket har tagit bort sin hand, båtklubbarna underhåller prickarna men den är inte längre utritad på kartan som en linje. Denna farled pekas ut som viktig i KOMPIS-projektet. Fyrarna längs hållnëshalvön hålls tända av ideella krafter.

Petra avslutar med att förmedla det som Roslagens båtförbund skickat med henne eftersom de inte kunde närvara vid mötet. I det regionala skärgårdssamarbetet som Tierps kommun har varit med i skall det tas fram en farledsbeskrivning, dock kommer det inte bli klar förrän troligen 2020. Det beror på att det är en ny leverantör, som kan leverera materialet både digitalt samt i tryck.

Sammanfattning nästa steg:

- Vad krävs av länsstyrelsen för att vi ska kunna söka projektmedel ”natur-och kulturmiljöer”? Hur behöver piren renoveras för att det skall bli korrekt? När de har klargjort vad som gäller kan kommunen gå ut med två alternativ i upphandlingen, en kulturhistorisk och en mer enkel och modern lösning.
- När kommunen tillsammans med regionen har tagit fram en finansieringsplan skall Forsmark, sjöräddningen och kustbevakningen åter igen kontaktas om de kan vara medfinansiärer till projektet.